

Agenda

Vergadering van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

dinsdag 27 januari 2026 van 14:25 tot 14:45

locatie: commissiekamer 3

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. Vaststellen agenda

Deze vergadering is aansluitend aan de combi-vergadering LNV-VWS

- **Bijlagen**

- Agenda

2. 36755

Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten)

Bespreking planning debat op 3 februari 2026

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Bent u bereid over te gaan tot reductie van spreektijden teneinde het debat over het wetsvoorstel Maatwerkaanpak PAS-projecten ([36755](#)) op dinsdag 3 februari 2026 mogelijk te maken?

Toelichting

Achtergrond

Op 13 januari jl. besloot uw commissie op verzoek van het lid Kluit (GL-PvdA) bij meerderheid om het op 27 januari 2026 geplande debat over het wetsvoorstel Maatwerkaanpak PAS-projecten (36755) te verplaatsen naar een niet te ver in de toekomst liggende datum. Naar aanleiding van dat uitgangspunt is gekozen voor verplaatsing van het debat naar dinsdag 3 februari 2026. Op die datum stond toen al gepland het plenaire debat over het wetsvoorstel Wet drempelverlaging omgang grootouders ([36364](#)). Keuze voor een latere datum dan 3 februari zou betekenen dat het debat zou doorschuiven naar een datum na het Voorjaarsreces, d.w.z. 24 februari 2026 of later, aangezien de plenaire vergadering van 10 februari 2026 al gevuld is met het debat over de herziening van het Wetboek van Strafvordering ([36327](#) en [36636](#)).

Verzoek aan woordvoerders commissie LNV

De Voorzitter heeft gelet op de huidige inschrijvingen voor de twee debatten van 3 februari (36364 en 36755) geconcludeerd dat het **onmogelijk** is deze debatten op die datum in te plannen. Bij start op dinsdagochtend om 09:15 uur zou de plenaire vergadering mogelijk pas eindigen rond 00:30 uur in de daaropvolgende nacht. De Voorzitter acht dat, mede rekening houdend met de bespreking in het College van fractievoorzitters van afgelopen dinsdag, niet raadzaam. De commissievoorzitter LNV heeft de Voorzitter als alternatief in overweging gegeven het plenaire debat te starten op maandagavond 2 februari. Voor dit moment gaat de voorkeur van de Voorzitter ernaar uit eerst de mogelijkheden te verkennen om beide debatten toch op dinsdag 3 februari 2026 te kunnen houden.

Gegeven deze situatie verzoekt de Voorzitter de LNV-woordvoerders om de spreektijden voor het wetsvoorstel Maatwerkaanpak PAS-projecten in eerste termijn over de hele linie terug te brengen met minstens 35 à 40 minuten. Beperking van spreektijd kan ook bereikt worden door woordvoerders namens meerdere fracties het woord te laten voeren. Ook aan de woordvoerders voor het debat over het wetsvoorstel Wet drempelverlaging omgang grootouders zal worden gevraagd spreektijden te beperken.

- **Bijlagen**

- Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten) (36.755)

3. **Reactie op rapporten Wetenschappelijke Klimaatraad en Nationaal Klimaatplatform**

Verslag schriftelijk overleg (32813, BQ)

Inbreng nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke leden wensen vandaag inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg?

Toelichting

- Per brief van 11 juli 2025 ([32813, BL](#)) heeft de minister LNVN haar reactie gestuurd op het advies van de Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) '[Boeren in een veranderend klimaat](#)' en op het vierde signalenrapport van het Nationaal Klimaatplatform (NKP) '[Een duurzame basis voor bestaanszekerheid van boeren en tuinders](#)'. Over het eerstgenoemde rapport heeft uw commissie op 25 maart 2025 gesproken met de WKR.
- Naar aanleiding van het verslag schriftelijk overleg ([32813, BQ](#)) besloot de commissie op 13 januari jl. om op 27 januari 2027 gelegenheid te bieden voor het leveren van inbreng voor nader schriftelijk overleg.

- **Bijlagen**

- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LNVN over reactie rapporten Wetenschappelijke Klimaatraad en Nationaal Klimaatplatform betreffende landbouw en klimaat (EK, BQ)
- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813); brief van de minister van LNVN met reactie op WKR-rapport Boeren in een veranderend klimaat, NKP-rapport Een duurzame basis voor bestaanszekerheid van boeren en tuinders en uitvoering motie van het lid Thijssen c.s. over onderzoek compensatie lage inkomens voor eventuele stijging voedselprijzen (EK, BL)

4. **Jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer**

Verslag schriftelijk overleg (29659, K)

Inbreng nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke leden wensen vandaag inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg?

Toelichting

- Bij brief van 22 september 2025 (29659, J) heeft de staatssecretaris van LNVN vooruitlopend op de behandeling van de ontwerpbegroting 2026 van het ministerie van LNVN ter kennisneming het Jaarverslag 2024 van Staatsbosbeheer aan de Kamer toegezonden.
- Op 13 januari jl. besloot de commissie naar aanleiding van het verslag schriftelijk

overleg ([29659, K](#)) om op 27 januari 2026 gelegenheid te bieden voor het leveren van inbreng voor nader schriftelijk overleg.

- De commissie LVVN in de Tweede Kamer heeft op 21 november 2025 inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. De staatssecretaris heeft op 20 januari 2026 geantwoord. Het verslag schriftelijk overleg is bijgevoegd (TK 29659, 162).

- **Bijlagen**

- Evaluatie Staatsbosbeheer (29.659); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over Jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer (EK, K)
- Verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris LVVN over Jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer, Tweede Kamer, 20 januari 2026 - TK 29659, 162 (29 p.)
- Evaluatie Staatsbosbeheer (29.659); brief van de staatssecretaris van LVVN over Aanbieding jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer (EK, J)
- Jaarverslag Staatsbosbeheer 2024 (164 p.)

5. Tiende voortgangsrapportage Natuur (VRN)

Verslag nader schriftelijk overleg tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (33576, AU)

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het voorliggende verslag nader schriftelijk ([33576, AU](#)) aanleiding tot het houden van een **vijfde** ronde schriftelijk overleg of wenst u de brief van 19 januari 2026 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Met betrekking tot de op 20 december 2024 aangeboden 10e voortgangsrapportage Natuur - VRN ([33576, AF](#)) is door de commissie drie keer schriftelijk overleg gevoerd:
8 april 2024: Verslag schriftelijk overleg ([33576, AH](#))
18 juli 2025: verslag nader schriftelijk overleg ([33576, AL](#))
10 november 2025: verslag nader schriftelijk overleg ([33576, AQ](#)).
- Op 9 december 2025 is door het lid **Koffeman** (PvdD) inbreng geleverd voor een vierde ronde schriftelijk overleg. De reactie daarop (verslag nader schriftelijk overleg [33576, AU](#)) staat vandaag ter bespreking geagendeerd.

- **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over tiende VRN en eindrapport Procesbegeleiding verbeteren en valideren wildtellingen (EK, AU)

-
- Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over tiende VRN waarin inrichting nieuwe natuur door provincies mogelijk leidt tot onteigening landbouwgrond (EK, AQ)
 - Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over de tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AL)
 - Natuurbeleid (33.576); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over de Tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AH)
 - Eindrapport Procesbegeleiding verbeteren en valideren wildtellingen (Van Hall Larenstein, 30 januari 2025, 50 p.)
 - Natuurbeleid (33.576); brief van de staatssecretaris van LVVN over aanbieding tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AF)
 - Natuur in Nederland; stand van zaken eind 2023 (Ministerie van LVVN, november 2024,

6. **Besluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)**

Verslag nader schriftelijk overleg (33118, GX) en verslag schriftelijk (33118, GY)

Bespreking naar aanleiding van verslagen (nader) schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunten

Wenst u vandaag te besluiten over de behandeling van de volgende voorliggende verslagen over het voorgehangen ontwerpbesluit:

- verslag nader schriftelijk overleg ([33118, GX](#)) over het ontwerpbesluit bescherming wolf en goudjakhals en
- verslag schriftelijk overleg inzake o.a. de appreciatie van het advies van de Raad van State ([33118, GY](#))

of wenst u, alvorens daartoe te besluiten, de tekst van het **vastgestelde** (aangepaste) besluit en note van toelichting af te wachten?

Verzoek om tekst van het aangepaste besluit

- *Op 9 december 2025 verzocht uw commissie de staatssecretaris van LVVN de Kamer zo spoedig mogelijk de integrale tekst te doen toekomen van zowel het aangepaste ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) als van de aangepaste nota van toelichting, waarin alle voorgenomen wijzigingen en aanvullingen zijn opgenomen zoals beschreven in de appreciatie van het advies van de Raad van State van 10 oktober 2025 ([33118, GT](#)). De commissie gaf aan van de voorgenomen aanpassingen kennis te willen nemen alvorens een besluit te nemen over het al dan niet verder behandelen van de verslagen over het ontwerpbesluit ([33118, GX](#) en [33118, GY](#)). Dit verzoek is overgebracht aan het ministerie.*
- *Ambtelijk heeft het ministerie vervolgens gemeld dat de gewijzigde AMvB niet kan worden gedeeld tot deze is vastgesteld. Na afstemming in de ministerraad zal de Eerste Kamer conform het verzoek een brief ontvangen met de tekst van de **vastgestelde** algemene maatregel van bestuur. De behandeling in de ministerraad zal eerst plaatsvinden na een door de Tweede Kamer te houden tweeminutendebat n.a.v. verslag schriftelijk overleg [TK 33118, 305](#). Dit debat staat gepland voor donderdag 29 januari 2026 (16:00 uur) met als eerste spreker het lid Kostic (PvdD).*
- *Het lid Nicolaï (PvdD) verzocht op 13 januari 2026 dit onderwerp te agenderen in de volgende vergadering van de commissie LNV.*

Toelichting

Voorhang ontwerpbesluit

- Het Besluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) is bij brief van 6 juni 2025 ([33118, GL](#)) voorgehangen bij beide Kamers. De reactietermijn van deze voorhang was 8 juli 2025.
- De definitieve versie van de gewijzigde Habitatrichtlijn is inmiddels op 24 juni 2025 gepubliceerd (Richtlijn 2025/1237) in het Publicatieblad van de Europese Unie en op 14 juli 2025 in werking getreden. Lidstaten dienen uiterlijk op 15 januari 2027 aan de Richtlijn te voldoen.

- Omdat de gewijzigde Habitatrichtlijn (2025/1237) eerder in werking is getreden dan het voorgehangen ontwerpbesluit, ontstaat er een overgangperiode. De staatssecretaris van LVVN koos er daarom voor over het ontwerpbesluit aansluitend aan de voorhangperiode spoedadvies te willen vragen aan de Afdeling advisering van de Raad van State.
- Naar aanleiding van deze voorhang heeft de commissie de staatssecretaris op 2 juli jl. per brief verzocht al het nodige te doen om de beschermingsstatus van de wolf zoals bedoeld in bijlage IX van het Besluit activiteiten leefomgeving te garanderen teneinde te voorkomen dat er een leemte ontstaat.
- In zijn reactie van 7 juli (verslag schriftelijk overleg [33118, GM](#)) is de staatssecretaris ingegaan op dit verzoek en op het verzoek van de commissie in de brief van 4 juli 2025 om geen onomkeerbare stappen te zetten voordat de Kamerbehandeling van het ontwerpbesluit is afgerond.
- Op 4 juli 2025 heeft de commissie in een afzonderlijke brief inhoudelijke vragen gesteld over het voorgehangen ontwerpbesluit; deze brief werd besloten met het hiervoor genoemde verzoek om geen onomkeerbare stappen te zetten voordat de Kamerbehandeling van het ontwerpbesluit is afgerond.
- Naar aanleiding van de vervolgens op 17 juli 2025 ontvangen reactie ([verslag nader schriftelijk overleg 33118, GN](#)) heeft de commissie op 23 september 2025 inbreng geleverd voor nader schriftelijk overleg. De beantwoording van laatstbedoelde vragen stond op 25 november 2025 geagendeerd en de commissie besloot toen eerst de antwoorden op de op 4 november gestelde vragen over de appreciatie van het advies van de Raad van State af te wachten alvorens het verslag nader schriftelijk overleg ([33118, GX](#)) te behandelen. Die antwoorden zijn op 5 december 2025 ontvangen (verslag schriftelijk overleg [33118, GY](#)). In de aanbiedingsbrief daarbij verzocht de staatssecretaris van LVVN de Kamer de behandeling van het ontwerpbesluit spoedig af te ronden, zodat de benodigde verdere stappen voor vaststelling van de besluit gezet kunnen worden en de inwerkingtreding zo snel mogelijk kan plaatsvinden.
- De commissie verzocht op 9 december 2025 om toezending van de tekst van het (aangepaste) besluit met nota van toelichting.

Advisering Raad van State

- Het ontwerpbesluit is op 14 juli 2025 ter advisering voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Conform de wens van het parlement besloot de staatssecretaris de voorhangperiode te verlengen. Vanwege de spoed is niet gewacht met de adviesaanvraag aan de Raad van State. Daardoor lopen de trajecten parallel en is het advies van de Raad al beschikbaar terwijl de gedachtewisseling met de Kamers nog niet is afgerond. De staatssecretaris van LVVN heeft op 15 september jl. het advies van de Raad van State aangeboden ([33118, GS](#)). Hij gaf daarbij aan het advies te bestuderen en op korte termijn zijn appreciatie van het advies met de Kamer te delen. De Raad van State adviseert om het ontwerpbesluit alleen te nemen na aanpassing op een aantal fundamentele punten (dictum C).
- Op 10 oktober 2025 heeft de staatssecretaris van LVVN de Nota van Antwoord op de internetconsultatiereacties op het ontwerpbesluit alsmede de appreciatie van het advies van de Raad van State aangeboden ([33118, GT](#)). De staatssecretaris is voornemens het ontwerpbesluit door te zetten en het advies van de Afdeling advisering op onderdelen te volgen en het ontwerpbesluit en de bijbehorende nota van toelichting te wijzigen en aan te vullen (daarna zal het gewijzigde ontwerpbesluit opnieuw worden voorgelegd aan de ministerraad, tezamen met het nader rapport). Uit de beslisnota bij de brief blijkt dat naar aanleiding van het advies van de Raad

van State twee opties zijn besproken en dat is gekozen voor de tweede optie.

- Op 4 november 2025 hebben leden van de fracties van de PvdD, GroenLinks-PvdA en de SP gezamenlijk vragen gesteld naar aanleiding van de op 10 oktober ontvangen appreciatie van het advies van de Raad van State. De antwoorden zijn opgenomen in het op 5 december 2025 ontvangen verslag schriftelijk overleg ([33118, GY](#)).

Stand van zaken Tweede Kamer

- In de procedurevergadering LVVN van 18 juni 2025 is de staatssecretaris van LVVN verzocht om geen onomkeerbare stappen te zetten ten aanzien van het ontwerpbesluit voordat de behandeling van het ontwerpbesluit in de Kamer is afgerond. In zijn reactie van 23 juni op dat verzoek (TK 33118, 298) laat hij weten uitvoering te geven aan dat verzoek, maar wel benadrukt hij de (procedurele of inhoudelijke) behandeling van het ontwerpbesluit af te ronden vóór de afloop van de voorhangperiode op 8 juli a.s., zodat het ontwerpbesluit voor spoedadvies aan de Raad van State kan worden voorgelegd.
- In de procedurevergadering LVVN van 2 juli stonden zowel het ontwerpbesluit ([TK 33118, 295](#)) geagendeerd alsook de reactie van de staatssecretaris van LVVN op het verzoek van de commissie om geen onomkeerbare stappen te zetten ([TK 33118, 298](#)). In zijn brief van 9 juli 2025 aan Tweede Kamer ([TK 33118, 299](#)) schetst de staatssecretaris van LVVN het proces en gaat hij nogmaals in op de vraag hoe hij zal omgaan met het verzoek van de Tweede Kamer geen onomkeerbare stappen te zetten.
- Op 19 september 2025 is inbreng geleverd voor schriftelijk overleg over het voorgehangen ontwerpbesluit. De antwoorden zijn op 10 oktober 2025 ontvangen ([TK 33118, 305](#)). In de procedurevergadering van de commissie LVVN van 26 november 2025 is naar aanleiding hiervan besloten een tweeminutendebat aan te vragen; dat debat staat gepland voor donderdag 29 januari 2026 (16:00 uur) met als eerste spreker het lid Kostic (PvdD).

● Bijlagen

- Omgevingsrecht (33.118); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over advies Raad van State ontwerpbesluit bescherming wolf en goudjakhals (EK, GY)
- Omgevingsrecht (33.118); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) (EK, GX)
- Omgevingsrecht (33.118); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over ontwerpbesluit houdende wijziging Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) (EK, GN)
- Omgevingsrecht (33.118); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het Besluit activiteiten leefomgeving en het garanderen van de beschermingsstatus van de wolf (EK, GM)
- Omgevingsrecht (33.118); verslag van een schriftelijk overleg over het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) (Kamerstuk 33118-295) (TK, 305)
- Omgevingsrecht (33.118); brief van de staatssecretaris van LVVN met aanbieding Nota van Antwoord op de internetconsultatiereacties op het ontwerpbesluit met betrekking tot de bescherming van de wolf en goudjakhals en appreciatie van het advies van de Raad van State (EK, GT)
- Nota van antwoord internetconsultatie en advies Raad van State (11 p.)

- Beslisnota(s) bij brief van de staatssecretaris van LVVN met aanbieding Nota van Antwoord op de internetconsultatiereacties op het ontwerpbesluit met betrekking tot de bescherming van de wolf en goudjakhals en appreciatie van het advies van de Raad van State (2 p.)
- Omgevingsrecht (33.118); brief van de staatssecretaris van LVVN met aanbieding advies van de Raad van State over het ontwerpbesluit houdende wijziging Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de bescherming van de wolf en de goudjakhals (EK, GS)
- Advies Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de bescherming van de wolf en de goudjakhals (Raad van State, 10 september 2025, 17 p.)
- Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus van de wolf)
- Omgevingsrecht (33.118); brief van de staatssecretaris van LVVN ter aanbieding van ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) (EK, GL)
- Besluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)
- Nota van toelichting bij Besluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)

7. E250003 - Gewijzigde Habitatrichtlijn i.v.m. beschermde status van de wolf

Verslag nader schriftelijk overleg (33576, AT)

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

- Geeft het verslag nader schriftelijk overleg ([33576, AT](#)) over de gewijzigde Habitatrichtlijn aanleiding tot een **vijfde** ronde schriftelijk overleg over dit onderwerp of wenst u de brief van 19 januari 2026 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus van de wolf)

- Op 7 maart heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd tot wijziging van de Habitatrichtlijn (Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG)) voor wat betreft de beschermde status van de wolf (COM(2025)106).
- In voorstel COM(2025)106 wordt de beschermde status van de wolf verlaagd door de wolf te verplaatsen van Bijlage IV naar Bijlage V bij de Habitatrichtlijn. Hiermee wordt de beschermde status van de wolf onder de Habitatrichtlijn in lijn gebracht met het aangepaste Verdrag van Bern dat op 7 maart 2025 in werking is getreden. Het BNC fiche is op 11 april 2025 ontvangen (bijgevoegd).
- De definitieve versie van de gewijzigde Habitatrichtlijn is inmiddels op 24 juni 2025 gepubliceerd (Richtlijn 2025/1237) in het Publicatieblad van de Europese Unie en op 14 juli 2025 in werking getreden. Lidstaten dienen uiterlijk op 15 januari 2027 aan de Richtlijn te voldoen.
- Op 3 november 2025 stuurde de minister van Buitenlandse Zaken de kwartaalrapportage over de stand van zaken van implementatie richtlijnen in het derde kwartaal 2025 ([21.109, BL](#)). In deze kwartaalrapportage schrijft de minister dat de implementatie van Richtlijn EU 2025/1237 in nationale wetgeving niet op schema ligt (bijlage 2, onder nr. 68). De kwartaalrapportage is ter informatie bijgevoegd.

(Nader) schriftelijk overleg

- Naar aanleiding van het voorstel tot wijziging van de Habitatrichtlijn heeft de commissie in mei schriftelijk overleg gevoerd ([33.576, AK](#)). In juli en oktober gevolgd door nader schriftelijk overleg (respectievelijk [33.576, AN](#) en [33.576, AP](#)).
- Op 9 december 2025 heeft het lid **Nicolaï** (PvdD) naar aanleiding van het verslag nader schriftelijk overleg ([33576, AP](#)) inbreng geleverd voor een vierde ronde schriftelijk overleg over Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging Habitatrichtlijn i.v.m. wijziging beschermde status van de wolf). De reactie daarop staat vandaag ter bespreking geagendeerd (verslag nader schriftelijk overleg ([33576, AT](#))).

● **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AT)
- Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AP)
- beslisnota('s) bij de beantwoording van nadere vragen over het Europese voorstel tot wijziging van Richtlijn 92-43-EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf
- Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AN)
- Natuurbeleid (33.576); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AK)
- Uitvoering EU-Richtlijnen (21.109); brief van de minister van BZ over stand van zaken implementatie richtlijnen in het derde kwartaal 2025 (EK, BL)
- Bijlage 2 - Geïmplementeerde richtlijnen 2025 – 3e kwartaal
- Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus van de wolf)
- COM(2025)106 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf (Canis lupus)
- BNC-fiche inzake het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf
- Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn)
- E250003 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf
- EU-stroomschema's

8. **Afwijzing derogatieverzoek (TK 33037, 637)**

Brief regering; Afschrift van de brief van Eurocommissaris Roswall naar aanleiding van derogatieverzoek; Mestbeleid

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Wenst u naar aanleiding van deze brief aan de **Tweede** Kamer over te gaan tot schriftelijk overleg met de regering en zo ja, wanneer?

Toelichting

- Op 23 december 2025 heeft de minister van LVVN de **Tweede** Kamer per brief ([TK 33037, 637](#)) geïnformeerd over de negatieve beslissing van de Europese Commissie op het door Nederland gedane verzoek tot een nieuwe derogatie op de Nitraatrichtlijn. Voor agrariërs betekent de brief van de Europese Commissie dat het

in 2026 niet mogelijk is een derogatievergunning aan te vragen en dat er conform de norm uit de Nitraatrichtlijn, die is neergelegd in [artikel 9, eerste lid, van de Meststoffenwet](#), maximaal 170 kilo stikstof uit dierlijke mest per hectare geplaatst mag worden.

- Het kabinet zal zich beraden op de inhoud van de brief van de Commissie en op eventuele vervolgstappen en de **Tweede** Kamer kort na het Kerstreces een nadere reactie sturen.
- Uw commissie verzocht op 13 januari jl. deze brief aan de **Tweede** Kamer - toen opgenomen onder Mededelingen en informatie - ter bespreking te agenderen in de eerstvolgende commissievergadering.
- In de Tweede Kamer is over deze brief op 19 januari 2026 inbreng geleverd voor schriftelijk overleg.

- **Bijlagen**

- Mestbeleid (33.037); brief regering; Afschrift van de brief van Eurocommissaris Roswall naar aanleiding van derogatieverzoek (TK, 637)
- Brief van Eurocommissaris Roswall naar aanleiding van derogatieverzoek

9. **Voortgang 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (33037, BM)**

Brief van de ministers van LVVN en I&W en de staatssecretaris van I&W over uitstel vaststelling 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn; Mestbeleid

Bespreking

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Wenst u naar aanleiding van deze brief over te gaan tot schriftelijk overleg met de regering en zo ja, wanneer?

Toelichting

- In haar brief van 19 december 2025 ([33037, BM](#)) licht de minister van LVVN toe dat de door de Tweede Kamer aangenomen gewijzigde motie Grinwis c.s. ([TK 33037, 634](#)) ertoe heeft geleid dat het kabinet heeft besloten om het voorgenomen 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (8e AP) nu niet vast te stellen. Het vaststellen van het 8^e AP wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. De Europese Commissie is in kennis gesteld van dit besluit.
- Uw commissie verzocht op 13 januari jl. deze brief ([33037, BM](#)) - toen opgenomen onder Mededelingen en informatie - ter bespreking te agenderen in de eerstvolgende commissievergadering.

- **Bijlagen**

- Mestbeleid (33.037); brief van de ministers van LVVN en I&W en de staatssecretaris van I&W over uitstel vaststelling 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn (EK, BM)

10. **Beprijzingsstudies veehouderij/akkerbouw en glastuinbouw**

Verslag schriftelijk overleg (32813, BR)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg ([32813, BR](#)) aanleiding tot nader schriftelijk overleg of wenst u de brief van 12 januari 2026 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 14 oktober jl. verzocht het lid Van Wijk (BBB) de twee nieuwe onderzoeksrapporten naar (1) de mogelijkheden en effecten van beprijzing in de veehouderij en akkerbouw en (2) naar het benodigd beprijzingsniveau in de glastuinbouw om het afgesproken restemissiedoel van 4,3 Mton broeikasgasemissies in 2030 te borgen, die op 30 september 2025 door de staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane zijn aangeboden, te agenderen in de volgende commissievergadering.
- Op 14 oktober stond deze brief in de commissie Financiën onder Mededelingen en informatie. Naar aanleiding daarvan besloot die commissie de brief onder de aandacht te brengen bij uw de commissie.
- Op 11 november 2025 is door het lid **Jaspers** (BBB) inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. De beantwoording staat vandaag ter bespreking geagendeerd (verslag schriftelijk overleg [32813, BR](#))

● **Bijlagen**

- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van Financiën - FB&D over onderzoeksrapporten effecten broeikasemissie-beprijzing veehouderij en akkerbouw en herijking CO2-heffing glastuinbouw (EK, BR)
- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813); brief van de staatssecretaris van Financiën - FB&D ter aanbieding onderzoeksrapporten effecten broeikasemissie-beprijzing veehouderij en akkerbouw en herijking CO2-heffing glastuinbouw (EK, BO)
- Broeikasgasemissiebeprijzing in de veehouderij en akkerbouw. Verkenning naar de voorwaarden en effecten van een emissieheffing en emissierechtenstelsel (Kalavasta, 12 september 2025, 133 p.)
- Publieksrapportage Herijking CO2-heffing glastuinbouw (Berenschot en Kalavasta, 8 september 2025, 68 p.)

11. **E250024 - Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw, COM(2025)872**

Verslag schriftelijk overleg (28625, F)

Inbreng nader schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke leden wensen vandaag inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg?

Toelichting

- Op 28 oktober jl. verzocht het lid Jaspers (BBB) naar aanleiding van het overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen de mededeling Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw vandaag te agenderen voor inbreng schriftelijk overleg.
- Bladzijde 5 van het bijgevoegde verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 27-28 oktober 2025 gaat in op deze mededeling. Uit het verslag blijkt ook dat de Kamer begin december 2025 met een BNC-fiche geïnformeerd zal worden over het kabinetsstandpunt over de strategie voor generatievernieuwing. Het fiche is ontvangen op 28 november 2025 .. en treft u hierbij aan (28625, E).
- Naar aanleiding van het verslag schriftelijk overleg ([28625, F](#)) besloot de commissie op 13 januari jl. om op 27 januari 2026 gelegenheid te bieden voor het leveren van inbreng voor nader schriftelijk overleg.

● **Bijlagen**

- Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (28.625); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LVVN over de Commissiemededeling: Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw (EK, F)
- COM(2025)872 - Mededeling van de Commissie aan het Europees parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's: Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw
- Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (28.625); brief van de minister van BZ over het BNC-fiche inzake de Commissiemededeling: Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw (EK, E)
- Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 27 en 28 oktober 2025
- E250024 - Commissiemededeling: strategie voor generatievernieuwing in de landbouw
- EU-stroomschema's

12. E250029 - Wijziging verordening ontbossingsvrije producten - EUDR

Verslag schriftelijk overleg (30196, N.)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg ([30196. N](#)) aanleiding tot een volgende ronde schriftelijk overleg of wenst u de brief van 20 januari 2026 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 7 november 2025 ontving de Kamer de kabinetsappreciatie over het voorstel van de Europese Commissie tot wijziging van de Verordening over ontbossingsvrije producten (EUDR). Dit voorstel is op 21 oktober 2025 gepubliceerd en behelst het beperken en voorkomen van ontbossing en verdere bosdegradatie in de Europese Unie en daarbuiten ([COM\(2025\)652](#)). De deadline voor het indienen van een subsidiariteitsbezwaar is op 19 januari 2026.
- Volgens de appreciatiebrief van de staatssecretarissen van LVVN en BHO zal Nederland, alles afwegende en de balans in het voorstel tussen lastenverlichting en natuurdoelen in overweging nemende, zich onthouden van stemming over het Commissievoorstel en pleiten voor een gratieperiode van één jaar. Een onthouding telt als tegenstem.
- Dit heeft juridische implicaties. Het zal tijd kosten om de reeds tot stand gebrachte Nederlandse uitvoeringswetgeving van de EUDR aan te passen. In de brief wordt opgemerkt dat het niet mogelijk is de betreffende regelgeving aan te passen, vóórdat de EUDR eind dit jaar van toepassing wordt. Het aanpassen van de regelgeving zal naar verwachting circa 1 à 1,5 jaar duren. Daardoor ontstaat de situatie dat de inhoud van de EUDR en de inhoud van de implementatieregelgeving niet overeenkomen, indien het voorstel wordt aangenomen. Dat geeft onduidelijkheid over de verplichtingen van ondernemingen. Deze onduidelijkheid zal door middel van voorlichting moeten worden weggenomen. Ook in de toelichting bij het inwerkingtredingsbesluit van de implementatieregelgeving zal hieraan aandacht moeten worden besteed.
- De brief met kabinetsappreciatie ([22112. JP](#)) komt in de plaats van het BNC-fiche.
- Op 9 december jl. is inbreng geleverd schriftelijk overleg door het lid **Visseren-Hamakers** (Fractie Visseren-Hamakers). De beantwoording van die vragen staat vandaag ter bespreking geagendeerd (verslag schriftelijk overleg [30196. N](#)).
- Op 23 december 2025 werd de Verordening (EU) 2025/2650 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie en trad op 26 december 2025 in werking. Deze

Verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasbaar in elke lidstaat.

- Op 14 januari 2026 ontving de Kamer de geannoteerde agenda van de eerstvolgende Landbouw- en Visserijraad in Brussel. Op deze agenda staat onder andere een passage over het uitstel van toepassing en de aanpassing van de Ontbossingsverordening (EUDR), dat bij uw commissie in behandeling is. De geannoteerde agenda is bijgevoegd.

Tweede Kamer

- In de Tweede Kamer is meerdere keren over het voorstel gecorrespondeerd met de regering in het kader van de geannoteerde agenda's en verslagen van de Landbouw- en Visserijraad. Het meest recente verslag van een schriftelijk overleg ([21501-32-1753](#)) is op 21 januari 2026 vastgesteld.

● Bijlagen

- Duurzame ontwikkeling en beleid (30.196); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LNVN over het voorstel voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2023/1115 wat betreft bepaalde verplichtingen van marktdeelnemers en handelaren (EK, N)
- Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie (22.112); brief van de staatssecretaris van LNVN en van BHO inzake de kabinetsappreciatie over het voorstel tot aanpassing van de ontbossingsvrije producten verordening (EUDR) (EK, JP)

-
- Verordening (EU) 2025/2650 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2023/1115 wat betreft bepaalde verplichtingen van marktdeelnemers en handelaren
 - COM(2025)652 - Voorstel voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2023/1115 wat betreft bepaalde verplichtingen van marktdeelnemers en handelaren
 - Geannoteerde agenda van de Landbouw- en Visserijraad van 26 januari 2026
-

- E250029 - Voorstel voor een Verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2023/1115 wat betreft bepaalde verplichtingen van marktdeelnemers en handelaren
- EU-stroomschema's

13. **E260001 - Verordening tot uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule in de partnerschapsovereenkomst EU-Mercosur, COM(2025)639**

Voorstel voor een Verordening tot uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule in de partnerschapsovereenkomst EU-Mercosur en de interim-handelsovereenkomst EU-Mercosur met betrekking tot landbouwproducten

Inbreng schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke leden wensen vandaag inbreng te leveren voor schriftelijk overleg?

Toelichting

- Op 14 oktober jl. besloot de commissie op voorstel van het lid **Kluit** (GL-PvdA) de regering te verzoeken om een BNC-fiche over het op 8 oktober 2025 gepubliceerde voorstel voor een Verordening tot uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule in de partnerschapsovereenkomst EU-Mercosur en de interim-handelsovereenkomst EU-Mercosur met betrekking tot landbouwproducten.

- Dit voorstel heeft betrekking op de douane-unie en de gemeenschappelijke handelspolitiek. Deze onderwerpen behoren tot de exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie overeenkomstig [artikel 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie](#) (VWEU); het indienen van een subsidiariteitsbezwaar is derhalve niet mogelijk.
- Op 19 november 2025 stemde de Raad in met het voorstel zonder het te amenderen. Het Europees Parlement moet haar standpunt nog vaststellen.
- In plaats van een BNC-fiche is op 14 november 2025 een kabinetsappreciatie van het EU-Mercosurverdrag aangeboden aan alleen de **Tweede** Kamer ([TK 31985, 107](#)); deze brede appreciatie gaat ook in op het voorliggende voorstel tot uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule COM(2025)639.
- In de commissie BDO is naar aanleiding van de geannoteerde agenda Raad Buitenlandse Zaken Handel van 24 november 2025 ([21501-02, HU](#)) en de kabinetsappreciatie van het EU-Mercosurverdrag op 2 december jl. inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. Deze vragen zijn per brief van 15 december beantwoord. Het verslag van een schriftelijk overleg ([31985, E](#)) is ter informatie bijgevoegd.

● **Bijlagen**

- COM(2025)639 - Voorstel voor een Verordening tot uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule in de partnerschapsovereenkomst EU-Mercosur en de interim-handelsovereenkomst EU-Mercosur met betrekking tot landbouwproducten

-
- Buitenlands beleid en handelspolitiek (31.985); brief regering; Kabinetsappreciatie EU-Mercosur akkoord (TK, 107)
 - Buitenlands beleid en handelspolitiek (31.985); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van BHO over het EU-Mercosur akkoord (EK, E)
-

- E260001 - Voorstel voor een Verordening tot uitvoering van de bilaterale vrijwaringsclausule in de partnerschap- en interim-handelsovereenkomst EU-Mercosur met betrekking tot landbouwproducten
- EU-stroomschema's

14. Mededelingen en informatie

● **Ambtelijke toelichting**

A - LVVN Jaarplanning 2026

Op 27 november 2025 heeft de commissie van LVVN van de Tweede Kamer verzocht om een jaarplanning voor het jaar 2026 met daarin een indicatie van wanneer de commissie wet- en regelgeving en andere beleidsbrieven kan verwachten. Op 21 januari 2026 hebben de bewindspersonen van LVVN de **Tweede** Kamer een planningsbrief doen toekomen ([TK 36800 XIV, 14](#)).

B - Link naar de **agenda** van de eerstvolgende procedurevergadering van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) in de Tweede Kamer
Link: procedurevergadering LVVN ([4 februari 2026](#))

● **Bijlagen**

- Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2026 (36.800 XIV); brief regering; Jaarplanning Kamerbrieven en wetgeving 2026 en stand van uitvoering moties uit 2025 (TK, 14)
- Plannings wetsvoorstellen en AMvBs LVVN 2026
- Planning Kamerbrieven LVVN 2026
- Stand uitvoering moties aangenomen in 2025

- Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (16 januari 2026 – 23 januari 2026)
- Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (9 januari 2026 – 16 januari 2026)
- Overzicht aanhangige gedelegeerde regelgeving
- Lijst ingekomen brieven commissie LNV

15. Rondvraag

16. Ter herinnering: openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen commissie LNV

● Ambtelijke toelichting

- Hieronder is een overzicht van de openstaande correspondentie weergegeven (dit betreft brieven en wetgevingsverslagen).
- Een overzicht van wetsvoorstellen die bij de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in (schriftelijke) behandeling zijn, is via deze [LINK](#) te raadplegen.
- Een overzicht van LNV-wetsvoorstellen in behandeling bij de **Tweede Kamer** is te raadplegen via deze [LINK](#).

Tabel uitklappen inklappen			
Overzicht openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen			
Verzonden	Onderwerp + link	Reactietermijn	Toelichting
CORRESPONDENTIE:			
2026-01-21	NSO - Verordening nieuwe genomische technieken - NGT; Link brief: 27428	2026-02-17	
2025-12-16	NSO - Ontwikkeling mestproductie; Link brief: 33037/36618	2026-01-20	
2025-11-28	SO - Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw (E250024) - aan EC; Link brief: 28625, D	2026-02-28	
2025-11-04	SO - Besluiten over Verdrag Raad van Europa inzake bescherming milieu d.m.v. het strafrecht (E250023); Link brief: 36842	2025-12-02	
2025-10-24	NSO - Mededeling Visie voor landbouw en voedsel - aan EC; Link brief: 36736	2026-01-24	
WETGEVING:			
Er zijn momenteel geen openstaande verslagen.			
2026-01-23			

De griffier van de commissie,
Warmolt de Boer